

Sl. No.

1010395

10

054(G)

(MARCH, 2015)

Part-A : Time : 1 Hour / Marks : 50

Part-B : Time : 2 Hours / Marks : 50

PART - A

Time : 1 Hour]

[Maximum Marks : 50

સૂચનાઓ :

- આ પ્રશ્નપત્રનાં વિલાગ-A માં ભાષુ વિકલ્પ પ્રકારના (M.C.Q.) 50 પ્રશ્નો છે. જ્યાં જે પ્રશ્નો કરણીય હોય તેના વિકલ્પ પણ્ણે કરવો.
- પ્રશ્નની ક્રમ સંખ્યા 1 થી 50 છે અને દરેક પ્રશ્નનો ગુણા 1 છે.
- કાળજી પૂર્વી દરેક પ્રશ્નનો અભ્યાસ કરી સાચો વિકલ્પ પણ્ણે કરવો.
- આપને અલગથી આપેલ �OMR પત્રકમાં જે તે પ્રશ્ન નંબર સામે (A) O, (B) O, (C) O અને (D) O આપેલા છે. તે પ્રશ્નનો જવાબ સાચો હોય તેના વિકલ્પ પરના વર્તુળને પેનથી પૂર્ણ ઘણ ● કરવાનું રહેશે.
- પ્રશ્નપત્રનાં ઉપરની જમણી બાજુના આપેલા પ્રશ્નપત્રક સેટ નંબર ને OMR પત્રકમાં આપેલી જગ્યામાં લખવાનું રહેશે.
- જ કાર્ય હેતુ આ ટેસ્ટ બુકલેટમાં આપેલી જગ્યા પર કરવાનું રહેશે.
- વિદ્યાર્થીઓ જરૂર જણાય ત્યાં સાધા કેલ્ફ્યુલેટરનો ઉપયોગ કરી શકશે.

10. N આંટોનાણા એક ગુંચળાના દરેક આંટા સાથે સંકળાયેલ ફ્લાક્સ ϕ_1 થી ϕ_2 થાબ છે. જે ગુંચળા સહિત વિદ્યુત પરિપथનો અવરોધ R હોય, તો ગુંચળામાં પ્રેરિત વિદ્યુતભાર

- (A) $\frac{N(\phi_2 - \phi_1)}{Rt}$
- (B) $\frac{N(\phi_2 - \phi_1)}{R}$
- (C) $N(\phi_2 - \phi_1)$
- (D) $\frac{N(\phi_2 - \phi_1)}{t}$

11. ધાતુની તકાતીમાં એડી પ્રવાહ ઉત્પન્ન થાય.

- (A) સ્થાયી ચુંબકીયક્ષેત્રમાં મૂકતાં
- (B) સ્થાયી વિદ્યુતક્ષેત્રમાં મૂકતાં
- (C) સમય સાથે બદલાતા જતા ચુંબકીયક્ષેત્રમાં મૂકતાં
- (D) ગરમ કરતાં

12. ડી.સી. વોલ્ટેજ માટે ગુંચળાનો અવરોધ R રહે છે, તો એ.સી. વોલ્ટેજ માટે ગુંચળાનો અવરોધ

- (A) શૂન્ય થશે.
- (B) ઘટશે.
- (C) વધશે.
- (D) તેનો તે જ રહેશે.

13. 220 volt એ.સી. સપ્લાઇ માટે વોલ્ટેજનું મહત્વમાં મૂલ્ય વોલ્ટ.

- (A) 311.0
- (B) 220
- (C) 440
- (D) 155.6

14. અવરોધ R અને ઈન્ડક્ટર L ને કોડીને તેને એ.સી. વોલ્ટેજ લાગુ પાડેલ છે. લાગુ પાડેલો એ.સી. વોલ્ટેજ 250 V છે. અવરોધના બે છેડા વર્ચેનો વોલ્ટેજ ટ્રોપ 200 V હોય, તો ઈન્ડક્ટરના બે છેડા વર્ચેનો વોલ્ટેજ ટ્રોપ

- (A) 300 V
- (B) 100 V
- (C) 50 V
- (D) 150 V

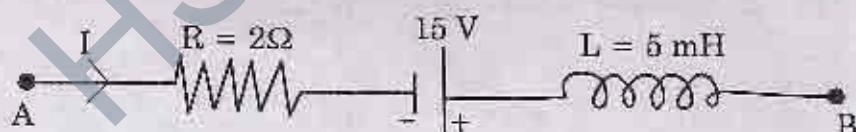
19. એક ગુંચળામાં 0.05 sec માં વિધુતપ્રવાહ સમાન દરથી બદલાઈને +2A થી -2A થાય છે. ગુંચળાનું આત્મપ્રેરકત્વ 0.1 H છે, તો ગુંચળામાં પ્રેરિત થતું emf =

- (A) 4 V
- (B) 0.8 V
- (C) 0.4 V
- (D) 8 V

20. 0.4 m લંખાઈના દરેક અભે 40 વાહક આરાઓ ઘરાવતા એક પૈડાને કોઈ સ્થળે પૃથ્વીના ચુંબકીય ક્ષેત્રના સમક્ષિતિજ ઘટક B_h ને લંખસમતલમાં 120 rpm ની ઝડપથી ભ્રમણ કરાવવામાં આવે છે. જે તે સ્થળે $B_h = 0.4 \text{ G}$ હોય, તો પૈડાની અફ અને ઘાર (rim) વચ્ચે ઉદ્ભવતું પ્રેરિત emf કેટલું હશે? ($1 \text{ G} = 10^{-4} \text{ T}$)

- (A) $40.19 \mu\text{V}$
- (B) $76.8 \mu\text{V}$
- (C) $4.019 \mu\text{V}$
- (D) $20.19 \mu\text{V}$

21. આકૃતિમાં દર્શાવેલ નેટવર્ક એ પરિપથનો એક ભાગ દર્શાવે છે.
(બેટરીનો અવરોધ અવગારથ છે.)

કોઈ એક કાણે પ્રવાહ $I = 4\text{A}$ હોય અને તે 10^3 As^{-1} ના દરથી ઘટતો હોય, તો A અને B બિંદુઓ વચ્ચેનો વિધુતસ્થિતિમાનનો તકાવત $(V_A - V_B)$ કેટલો હશે?

- (A) -12 V
- (B) 15 V
- (C) -15 V
- (D) 12 V

22. ઓરડાના તપામાને જો પાણીની સાપેક્ષ પરમિટિવીટી 80 હોય અને પ્રકાશનો પાણીમાં વેગ $2.25 \times 10^8 \text{ ms}^{-1}$ હોય, તો પાણીની સાપેક્ષ પરમિટેબીલિટી
(A) 0.222
(B) 0.0222
(C) 2.022
(D) 0.0022

23. ખોરક ભનાલવા માટે માઈક્રોવેવ ઓવન માઈક્રોવેવની આવૃત્તિનો ઉપયોગ કરે છે.
(A) 2.45 MHz
(B) 2.45 THz
(C) 2.45 KHz
(D) 2.45 GHz

24. આપેક્ષી તરંગલંબાઈ માટે સ્લિટની પહોળાઈ ઘટાડવામાં આવે, તો વિવર્તન
(A) વધશે.
(B) અચળ રહેશે.
(C) પહેલા વધશે, પછી ઘટશે.
(D) ઘટશે.

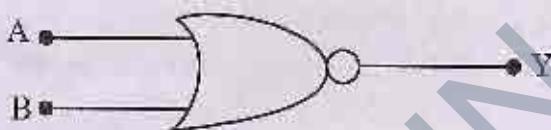
25. હાઇન્ઝેન્સના લિંગ્ફાંત પરથી આપણાને જાણવા મળો છે.
(A) તરંગનો વેગ
(B) તરંગ-અચળનું પ્રસરણ
(C) તરંગનો કંપવિસ્તાર
(D) તરંગની આવૃત્તિ

26. ખંગના એક પ્રયોગમાં બે સ્લિટ વચ્ચેનું અંતર 0.1 mm છે. જો પ્રયોગમાં વપરાયેલ પ્રકાશની તરંગલંબાઈ 6000 \AA હોય, તો ત્રીજી પ્રકાશિત શલાકાનું મધ્યસ્થ પ્રકાશિત શલાકાથી કોણીય અંતર rad. હશે.
(A) 0.0075
(B) 0.018
(C) 0.054
(D) 0.008

27. બુલિયન સમીકરણ $(A + B) \cdot (A \cdot B) = 1$ માટે ઈનપુટ A અને B નું મૂલ્ય કષું હશે?

- (A) 0, 1
- (B) 1, 0
- (C) 1, 1
- (D) 0, 0

28. નીચેની આફુતિમાં દર્શાવેલ ગેટ પ્રકારનો લોલુક ગેટ છે.

- (A) AND
- (B) OR
- (C) NOR
- (D) NAND

29. 1000 કરતો વધુ લોલુક ગેટ ધરાવતા ચિપને કહે છે.

- (A) SSI
- (B) VLSI
- (C) LSI
- (D) MSI

30. AC વેળ્ણનું DC વીજમાં કૃપાંતર કરવાની પ્રક્રિયાને કહે છે.

- (A) એમ્પિલિકેશન
- (B) ઓસ્સીલેશન
- (C) સેલ્ફીલાઇઝેશન
- (D) રેફિનેરેશન

31. સારી ક્વોલીટીની ઓક કોઈલ જે ટચ્યૂબલાઈટમાં વપરાય છે, તેનો પાવર ફેક્ટર હોય છે.

 - શૂન્ય
 - અનિત
 - એક થી વધારે
 - 1

32. L-C શ્રેણી એ.સી. પરિપથ માટે $X_L > X_C$ હોય, તો વોલ્ટેજ પ્રવાહ કરતા કળામાં હોય છે.

 - $\frac{\pi}{2}$ રેડિયન જેટલો પાછળ
 - π રેડિયન જેટલો આગળ
 - π રેડિયન જેટલો પાછળ
 - $\frac{\pi}{2}$ રેડિયન જેટલો આગળ

33. વ્યવહારમાં વપરાતા સ્ટેપ-અપ ટ્રાન્સફોર્મર માટે પ્રાથમિક ગુંચળામાં પ્રવાહ I_P અને ગોણ ગુંચળાનો પ્રવાહ I_S તથા આ ગુંચળાઓના વોલ્ટેજ અનુક્રમે V_P અને V_S હોય, તો

 - $I_P V_P > I_S V_S$
 - $I_P V_P < I_S V_S$
 - $I_S > I_P$
 - $I_P V_P = I_S V_S$

34. હંડ્ઝના પ્રયોગમાં ઉદ્ભવતા વિકિરણની બે ગોળાઓ વચ્ચે દોલિત થતા વિદ્યુતભારોની ગતિગીર્ણ જેટલી હોય છે.

 - આવૃત્તિ
 - વેગ
 - ઓર્ન
 - તરંગલંબાઈ

35. $E_0 = 18 \text{ Vm}^{-1}$ ધરાવતા વિદ્યુત ચુંબકીય તરંગની તીવ્રતા Wm^{-2} હોય છે.

$$(C = 3 \times 10^8 \text{ ms}^{-1}, \epsilon_0 = 8.85 \times 10^{-12} \text{ C}^2 \text{ N}^{-1} \text{ m}^{-2})$$
 - 0.860
 - 0.430
 - 8.60
 - 4.03

36. Si અને Ge માટે E_g ના મૂલ્યો અનુક્રમે અને છે.
- (A) 3 eV, 0.72 eV
 (B) 1.1 eV, 0.72 eV
 (C) 0.72 eV, 1.1 eV
 (D) 1.1 eV, 3 eV
37. 80 m તરંગલંબાઈ ધરાવતા વિકિરણોનું ક્ષમતાપૂર્વક ઉત્સન્મન કરવા માટે એન્ટેનાની લંબાઈ ઓછામાં ઓછી રાખવી જેઈશે.
- (A) 40 m (B) 20 m
 (C) 10 m (D) 80 m
38. ઓડિયો સિગનલની બેન્ડવીડ્થ KHz અને વીડિયો સિગનલની બેન્ડવીડ્થ MHz જેટલી હોય છે.
- (A) 4.2, 20 (B) 42, 2
 (C) 2, 42 (D) 20, 4.2
39. 1 MHz આવૃત્તિવાળા કરિયર તરંગનું એમિલિટચૂડ મોડચુલેશન કરતા AM તરંગનું મહાત્મ મૂલ્ય 10 V અને લઘુત્તમ મૂલ્ય 6 V મળે છે, તો આ તરંગના મોડચુલેશન અંકના ટકા શોધો.
- (A) 400 (B) 25
 (C) 60 (D) 166.66
40. કમ્પ્યુનિકેશન તંત્રના કચા વિભાગમાં માહિતીના સિગનલો સાથે Noise ના સિગનલો ભાગે છે?
- (A) કમ્પ્યુનિકેશન ચેનલ
 (B) રિસીવર
 (C) ટ્રાન્સમ્બીટર
 (D) માહિતીનું ઉદ્ગામસ્થાન

46. શૂન્યાવકાશમાં અદર્શથી થવા માટે પારદર્શક માધ્યમના વક્તીબલનાંનું મર્યાદાએ હોયનું જોઈજો.

- (A) < 1 (B) $= 1$
 (C) $\neq 1$ (D) > 1

47. लाइट्रोजन परमाणुमां इलेक्ट्रोननी स्थितिगति $\frac{-e^2}{4\pi \epsilon_0 r}$ होय, तो तेनी गुति-विन्यास कैसी असेही?

- $$(A) \frac{e^2}{4\pi\epsilon_0 r}$$

- $$(B) \frac{e^2}{8\pi\epsilon_0 r}$$

- $$(C) \quad \frac{-e^2}{4\pi\epsilon_0 r}$$

- $$(D) \frac{-e^2}{8\pi\epsilon_0 r}$$

48. હાઈડોજન પરમાગુમાં દ્વિતીય ઉત્તેજિત અવસ્થા અને તેની નીછ ઉત્તેજિત અવસ્થામાંના ઇલેક્ટ્રોનની ઊંઘનો ગુણોત્તર થશે.

49. હાઇડ્રોજન પરમાણુની આધનીકરણ ઊર્જા 13.6 eV છે, તો હિલિયમ પરમાણુની આધનીકરણ ઊર્જા

50. એક કુલોજ ટયૂબમાં ઓપરેટીંગ વોલ્ટેજ 10^6 V છે, આથી ઉત્પન્ન થધેલ X-rays ની ઝડપ ms^{-1} હશે.

- (A) 3×10^8 (B) 10^5
 (C) 10^6 (D) 2×10^8

054(G)

(MARCH, 2015)

PART - B

Time : 2.00 Hours

/Maximum Marks : 50

સ્વીચ્છાઓ :

- સ્પષ્ટ વિશ્વાય તેવું હસ્તદેખન જણવું.
- આ પ્રક્રિયાનાં વિભાગ-B માં જણ વિભાગ છે અને કુલ 1 થી 18 પ્રશ્નો આપેલા છે.
- બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. આંતરિક વિકલ્પો આપેલા છે.
- પ્રશ્નની જરૂરી બાજુના અંક તેના ગુણ દર્શાવે છે.
- નવો વિભાગ નવા પાના પર લખવો.
- પ્રશ્નોના જવાબ કર્મમાં લખવા.
- વિદ્યાર્થીઓ જરૂર જરૂરાય ત્યાં સાદા ડેલ્ફ્યુલેટરનો ઉપયોગ કરી શકશો.

SECTION - A

- પ્રશ્ન નંબર 1 થી 8 ના માંચ્યા મુજબ જવાબ લખો. પ્રત્યેક પ્રશ્નના 2 ગુણ છે. 16
- આત્મપ્રેરકત્વની બે વ્યાખ્યાઓ અને એકમ લખો.
- r.m.s. એટલે શું ? એ.સી. વોલ્ટેજનું r.m.s. મૂલ્ય શોધો.
અથવા
- ઓડિક્ટર, કેપેસિટર અને અવરોધના શ્રેણી જોડાણ સાથેના એ.સી. પરિપथ માટે વિધુતભાર Q માટેનું વિકલસમીકરણ મેળવો.
- વિધુત-ચુંબકીય તરંગની કોઈપણ ચાર લાક્ષણિકતા લખો.
- નિકોલ પ્રિઝમની જરૂરી આકૃતિ હોર્ની તેની રચના સમજાવો તથા તેની મદદથી પ્રકાશની ધ્રુવીભવનની ઘટના સમજાવો.
અથવા
- અહાયક અને વિનાશક વ્યતિકરણ માટે કળા તકાવત અને પથ તફાનતના રૂપમાં માત્ર સૂત્રો લખો.

- બોહરના પરમાણુ મોડેલની ભદ્રથી ઈલેક્ટ્રોનની કક્ષીય વિજ્ઞાનું સમીક્ષાળ તરફે.
- રેડિયોએક્ટિવ વિભંગનનો ચર ધાતાંકીય નિયમ તરફે.
- PN જંક્શન ડાયોડમાં ડેપ્સેશન સ્તર અને ડેપ્સેશન બેરિયર સમજાવો. જરૂરી આકૃતિ દોરો.
- ગ્રાઉન્ડ વેલ પ્રસરણ સમજાવો.

SECTION - B

- પ્રશ્ન નંબર 9 થી 14 ના માંગ્યા મુજબ વ્યાખ્યા લખો. પ્રત્યેક પ્રશ્નના ઉપર ગુણ છે. 18
- લાંબા સોલેનોઇડનું ઉદાહરણ લઈને સાબિત કરો કે તેની સાથે સંકળાયેલ ચુંબકીય ક્ષેત્રની ઊંઘની ધનતા $\frac{B^2}{2\mu_0}$ છે.
- L-C-R એ.સી. સમાંતર પરિપथ માટે ફેઝ ડાયાગ્યામનો ઉપયોગ કરીને કુલ પ્રવાહના મૂલ્યનું સૂત મેળવો. આ પ્રવાહ અને લાગુ પડેલ વોલ્ટ/વર્ચેનો કળા તફાવત પણ શોધો.
- ફોનહોફર વિવરાનના ડિસ્સામાં $\alpha = \left(\frac{\pi d \sin \theta}{\lambda} \right)$ ના પહેંચાં અધિકતમ મેળવવા માટેની જરૂરી શરત મેળવો. અથવા
- યંગના એક પ્રયોગમાં બે સ્લિટ વર્ચેનું અંતર 1 mm છે. પડા પર મળતી બે ફિલ્ડ પ્રકાશિત શલાકાઓ વર્ચેનું અંતર 0.03 cm છે. હવે જો પડાને સ્લિટથી 100 cm લેટલો વધારે દૂર ખસેડવામાં આવે, તો બે ફિલ્ડ પ્રકાશિત શલાકા વર્ચેનું અંતર બમાણું થાય છે, તો આપાંત પ્રકાશની તરંગલંબાઈ શોધો.
- જે તત્ત્વની K શ્રેણીની તથુતમ તરંગલંબાઈ 0.1 nm હોય, તેનો પરમાણુકમાંક શોધો.

$$R = 1.09737 \times 10^7 \text{ m}^{-1}$$
 લો.
- એક રેડિયોએક્ટિવ તત્ત્વનો અર્ધ-આયુ 0.693 hour છે, તેના 75% ન્યુક્લિયસોન વિભંગન થતાં કેટલો સમય લાગશે? અથવા
- કોઈ એક ક્ષણો આપેલાન મૂનામાં રેડિયોએક્ટિવ તત્ત્વના વિભંગનનો દૂર 4000 વિભંગન/મેંકડ છે. આ ક્ષણો તેમાં આ તત્ત્વના અવિલંઘત ન્યુક્લિયસની સંખ્યા 8×10^7 છે, તો તત્ત્વનો ક્ષય-નિયતાંક અને અર્ધ-આયુ શોધો.

14. PNP કોમન એમીટર પરિપथ માટે એ.સી. પ્રવાહ ગેઠન 100 છે. ઈનપુટ અવરોધ $2 \text{ k}\Omega$ છે. આ પરિપથ માટે પાવર ગેઠન 1000 મેળવવો હોય, તો લોડ અવરોધ R_L નું મૂલ્ય કેટલું રાખવું પડે?

SECTION - C

- પ્રશ્ન નંબર 15 થી 18 ના માંગ્યા મુજબ જવાબ લાપો. પ્રત્યેક પ્રશ્નના 4 ગુણ છે. 16
15. LC પરિપથ એટલે શું? યોગ્ય પરિપથ દોરી LC પરિપથનું વિકલ સમીક્ષણ મેળવો. આ સમીક્ષણનો ઉક્લ શોધો.
16. યંગના પ્રથોગના સાધનને $1.33 \text{ વકીભવનાંકવાળા પ્રવાહીમાં મૂકી પ્રથોગ કરવામાં આવે છે. બે સ્લિટ વચ્ચેનું અંતર 1 mm તેમજ સિસ્ટના સમતલ અને પડદા વચ્ચેનું અંતર 1.33 m છે. વપરામેલ પ્રકાશની હવામાં તરંગલંખાઈ 6300 \AA છે, તો$
- બેડિમિક પ્રકાશિત શાલાકાઓ વચ્ચેનું અંતર શોધો.
 - સાધનને પ્રવાહીમાં રાખીને જ બેમાંથી એક સિસ્ટને $1.53 \text{ વકીભવનાંકવાળા એક ગ્લાસ-પ્લેટથી ઢાંકવામાં આવે, તો આ સ્થિતિમાં ને પ્રથમ કમની અપકાશિત શાલાકા શૂન્ય કમની પ્રકાશિત શાલાકાની સ્થાને આવી જતી હોય, તો પ્લેટની જડાઈ શોધો.$
17. નુકિયર શુંખલા પ્રક્રિયા એટલે શું? તેની સફળતા આડે રહેલી મુશ્કેલીઓ અને તેના નિવારણ અંગે સમજલવો.
- અધ્યાત્મા
17. 15 hours ના અધ્ય-આયુ તેમજ $1 \text{ માઇકોઅયુની એક્ટીવીટી ધરાવતા રેટિયો ન્યુક્લાઈડ }^{24}\text{Na}$ ધરાવતા દ્રાવણને થોડી માત્રામાં એક વ્યક્તિના રક્તમાં દાખલ કરવામાં આવે છે. 5 hours પછી 1 cm^3 કદના રક્તનો નભૂનો લેતા તેની એક્ટીવીટી 300 વિબંધન / મિનિટ જણાય છે. તે વ્યક્તિના શરીરમાં રક્તનું કુલ કદ શોધો. $1 \text{ કદ} = 3.7 \times 10^{10} \text{ વિબંધન / સેકન્ડ}$
18. NPN ટ્રાન્ઝિસ્ટરના એમીટરમાં $1 \mu\text{s}$ સમયમાં 10^{10} ઇલેક્ટ્રોન બેટરીમાથી પ્રવેશે છે. આમાંના 5% ઇલેક્ટ્રોન બેઝમાંના હોલ સાથે સંયોજય છે, તો ટ્રાન્ઝિસ્ટર માટે I_E, I_B તેમજ α_{dc} અને β_{dc} શોધો. ($e = 1.6 \times 10^{-19} \text{ C}$).